

1. הפתרון: חיבור בין נופים וחבלים גיאוגרפיים

בהרי יהודה שורר אקלים ים-תיכוני עם כמות משקעים ממוצעת של כ-450 מ"מ גשם בשנה. הרי בית אל והרי חברון סבלו מפעילות האדם - כריתה, רעייה ושרפה, ולכן לא נותרו בהם חורשים מפותחים. חורשים קיימים בהרי ירושלים, שם הוכרזו שטחים מסוימים כשמורות טבע. בצפון שפלת יהודה נותרו כמה מקומות שבהם קיים חורש מפותח למדי של אלון מצוי. בחלקים הנמוכים של השפלה נותרו חורשים פתוחים של חורב מצוי ואלת המסטיק. ככל שנלך דרומה ומזרחה כך נעשה החורש, בהתאם לכמות המשקעים, דליל יותר והצמחים הופכים למדבריים. הרי יהודה וירושלים יוצרים את מדרגת ההר האחרונה לפני מדבר יהודה ואזור ים המלח הנמוך. מדבר יהודה, השוכן בצד המזרחי של הרי יהודה, הוא מדבר צל גשם. באזור מישור החוף, האוויר הלח המגיע מן הים התיכון מתגבש לעננים שמורידים כמות לא רבה של גשם בהמשך דרכם על אזור השפלה. את כמות הגשמים הרבה ביותר הם מורידים על הרי יהודה. גם ההתאדות של טיפות מים רבות מתוך העננים, עקב הירידה הדרסטית מהרי יהודה הגבוהים למדבר יהודה השוכן במקום נמוך מאוד, מותירה כמות מעטה של משקעים בעננים שמגיעים למדבר יהודה וכך נוצר האקלים היבש והמדברי.

2. הפתרון: חיבור בין עדות

1. "...בבוקר של יום חמישי עמדו אבותינו בפתח המטבח או ישבו בחדר האוכל ורשמו מפי אמותינו את המצרכים שיש לקנות אותם בשוקי העיר העתיקה. מלאכה זו נקראה בשם "איסמירסאר". לקחו אתם שקי בד לבנים או סלים העשויים קני סוף גדולים ושמו את פניהם לשוק הירקות הגדול, שוק הבזאר אשר שימש בעבר בית מחסה או כנסייה צלבנית. שם הסתובבו בין הפלחות שבאו מכפרי הסביבה, שמכרו בסליהן סלי הקש העגולים החומים, את ירקותיהן ופרותיהן."

2. "...היו שדכנים שמלאכתם נעשתה לשם עסק והיו שדכנים בעלי צורה כסיפורו של ר' חיים המבורגר: "שדכן היה בירושלים, בר-סמכא שלא רימה ולא שיקר ושמו ר' מנשה רוס. הוא היה השדכן של בני הרבנים והעשירים והכיר את כל דיירי העיר העתיקה האשכנזים. כדמי שדכנות היה לוקח פרס הגון. תמיד היה הוא אומר את האמת ומשנשאל לחוות דעתו על שידוך פלוני, שלדעתו לא היה ישר, השיב: 'כלך לך מזה, זה לא בשבילך'."

3. הפתרון: חיבור בין דתיים וחילונים

אורי לופוליאנסקי הוא ראש עיריית ירושלים הנוכחי ומקים אגודת "יד שרה".

לופוליאנסקי נולד בשנת 1951 בחיפה, ליעקב, עולה מפולין. הוא למד בישיבה התיכונית של "בני עקיבא", "פרחי אהרון" שבקריית שמואל ולאחר מכן למד בישיבה הליטאית "תורה אור" אשר בקריית מאטרסדורף בירושלים. הוא נשוי ואב ל-12 ומתגורר בשכונת סנהדריה בירושלים. במהלך כהונתו הוא עורר ביקורת רבה, על כפייה דתית ופגיעה בחופש הביטוי, כשניסה למנוע את עריכת מצעד הגאווה בירושלים בשנת 2005. המחלוקת הסתיימה בפסק דין תקדימי של בית המשפט המחוזי, שחייב את העירייה ואת לופוליאנסקי באופן אישי (עקב פעולתו בניגוד להוראת היועץ המשפטי של העירייה) לתמוך כספית בעריכת המצעד.

4. הפתרון: חיבור בין עבר והווה - שימור אתרים

מבנים רבים שהוכרזו כאתרים ראויים לשימור, נמצאים בכל זאת בסכנת הכחדה. מנכ"ל המועצה לשימור אתרים: "אם לא נעשה עכשיו מעשה, נוכל להכיר את האתרים ההיסטוריים רק בתמונות."

במדינות נאורות מקפידים להנציח ולשמר אתרים היסטוריים, נותנים להם את הכבוד המגיע להם. בישראל הורסים אותם, כדי להקים במקומם עוד פרויקט נדל"ן - אז מה אם מדובר באתר היסטורי רווי נוסטלגיה? המציאות הישראלית מוכיחה, שוב ושוב, כי כוחות הנדל"ן עדיין מנצחים כל שיקול רגשי וערכי של שמירת נכס, שהוא חלק מההיסטוריה והמורשת שלנו.

שכונת ממילא הנחשלת, הוגדרה במהלך שנות השבעים (של המאה הקודמת) כאזור שיקום בעדיפות ראשונה. הבניינים, שבחלקו המזרחי של המתחם, יועדו לשימור והשכונה כולה הוגדרה כשטח בתחום הפיקוח של העיר העתיקה, אשר לגביו יש להקפיד על גובה הבנייה, כדי להבטיח מבט פתוח לעבר העיר העתיקה.



5. הפתרון: חיבור בין דתות - יהודים וערבים בירושלים

1. מייד אחרי איחוד העיר היתה האוכלוסייה היהודית 74% מהאוכלוסייה בירושלים והאוכלוסייה הערבית היתה 26%. במהלך השנים, חלקה של האוכלוסייה היהודית פחת והיא מהווה היום 66% מאוכלוסיית העיר.

2. "העיר העתיקה בירושלים - פלא עולמי"

לתואר הרשמי של אתר מורשת עולמי לשימור, שניתן לעיר על ידי האו"ם, מצטרף תואר נוסף: העיר העתיקה בירושלים הוכרזה כאחד מפלאי עולם. הכרה זו הגיעה מארה"ב, והיא ניתנה על ידי שני כלי תקשורת מוערכים, העיתון יו.אס.אי טודיי (U.S.A.Today) ורשת הטלוויזיה אי.בי.סי (A.B.C).

הבחירה נעשתה על ידי צוות של שישה מומחים, בהם פרופסורים, סופרים ומדענים, שהתבקשו למצוא את שבעת פלאי העולם החדשים.

צוות הבוחרים קבע, כי ירושלים העתיקה היא בירה רוחנית של שלוש הדתות וייחודית בשאיפתה ליצור דו-קיום בין דתות. הצוות ציין את הכותל, כנסיית הקבר ומסגד אל אקצה, כחלק מהשיקולים לבחירה.

6. הפתרון: חיבור בין ירושלים הרוחנית וירושלים הגשמית

שאלה: יש לי שאלה שתמיד חיפשתי לה תשובה. לפי המסורת, אנו אומרים בסוף ליל הסדר את הבקשה "לשנה הבאה בירושלים!" אז מה קורה אם אני גר בירושלים? האם לומר "לשנה הזו בירושלים!" או פשוט לדלג על זה?

תשובה: אתה יכול להיות במרחק קילומטרים מירושלים, אפילו אם אתה גר שם. לעומת זאת, אתה יכול להיות בצד השני של העולם אבל מאוד קרוב לירושלים, משום שירושלים היא יותר מאשר מיקום גיאוגרפי. ירושלים היא אידיאל שעל השגתו אנו נאבקים. ולכן, התשובה לשאלה היא, שיש לומר את הפסוק "לשנה הבאה בירושלים" גם אם אתה גר בעיר.

את הסיפור היהודי ניתן לסכם כמסע ארוך ממצרים לירושלים. מעבר להיותם אתרים גיאוגרפיים, מצרים וירושלים מסמלות שני מצבים רוחניים הפוכים. המסע הזה הוא מסע רוחני רב-תלאות. הן כאומה והן כיחידים, תמיד חיינו את עבודות מצרים וצעדנו לקראת החופש בארץ המובטחת. אם ננתח את מצרים הפסיכולוגית ואת ירושלים הפנימית שלנו, נראה שאנו עדיין פוסעים בין שתי נקודות אלה.

ירושלים פירושה "עיר של שלום" - מקום של שלום בין הגוף והנשמה, בין שמים וארץ, בין האידיאל לבין המציאות. כאשר גופנו אינו מהווה כלא עבור הנשמה, אלא כלי להתבטאותה של הנשמה; כאשר אנו חיים את חיינו על פי האידיאלים שלנו ולא על פי תאוותינו; כאשר העולם מעריך טוב לב ונדיבות ולא רווח אגואיסטי, או אז זהו הסימן שאנו בירושלים, שאנו בשלום עם עצמנו ועם העולם.

(מתוך: לשנה הבאה בירושלים. תשובה לשאלתו של ירושלמי מאת אהרון מוס).